

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนเชิงรุก Active Learning ของครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3

The relationship between school administrators and the promotion of proactive
learning management Active Learning of teachers in Loei Primary Educational Service
Area Office 3

อำพล แซ่ตั้ง, จริญญา บุญธรรม

หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพทุมธานี

Ampon Satang, Charoon Boontham

Master of Education Degree Program Field of Study: Educational Administration Pathum Thani University

Corresponding Author E-mail : amponsatang8@gmail.com charoon.b@ptu.ac.th

(Received : June 5, 2024; Edit : June 19, 2024; accepted : June 19, 2024)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนเชิงรุก Active Learning ของครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 2) ศึกษาการจัดการเรียนการสอนเชิงรุก Active Learning ของครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนเชิงรุก Active Learning ของครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 จำนวน 149 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการเลือกตัวอย่างแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม ด้านผู้บริหารกับการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนเชิงรุก Active Learning เท่ากับ 0.68 และด้านการจัดการเรียนการสอนเชิงรุก Active Learning ของครูในสถานศึกษา เท่ากับ 0.51 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนเชิงรุก Active Learning ของครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
2. การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนเชิงรุก Active Learning ของครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
3. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนเชิงรุก Active Learning ของครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : ความสัมพันธ์, ผู้บริหารสถานศึกษา, การจัดการเรียนการสอนเชิงรุก

Abstract

The objectives of this research are to 1) study the relationship between school administrators and the promotion of active learning management for teachers in the Loei Primary Educational Service Area Office 3 2) study learning management Active Learning of teachers in the Loei Primary Educational Service Area Office, District 3 3) Study the relationship between school administrators and the promotion of active learning management of teachers in the Loei Primary Educational Service Area Office. Study Loei Area 3. The sample group consisted of 149 school administrators, academic teachers under the Loei Primary Educational Service Area Office, Area 3, which were obtained using the stratified sampling method. The tool used in the research was a questionnaire. The reliability of the questionnaire for administrators and promotion of Active Learning was 0.68 and for teachers in educational institutions was 0.51. Statistics used in data analysis include mean, standard deviation. and the Pearson correlation coefficient.

The research results found that

1. Educational institution administrators promote active learning management for teachers in the Loei Primary Educational Service Area Office, District 3, overall at the highest level.
2. Promotion of active learning management for teachers in the Loei Primary Educational Service Area Office, District 3, overall at the highest level.
3. The relationship between school administrators and the promotion of Active Learning among teachers in the Loei Primary Educational Service Area Office, District 3, overall, is at a moderate level. Statistically significant at the .01 level.

Keywords : Relationships, educational institution administrators, proactive learning management

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระทรวงศึกษาธิการได้มีการกำหนดนโยบายสำคัญที่ทุกภาคส่วนต้องบูรณาการร่วมกันให้ดำเนินการตามนโยบายได้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ได้แก่ผู้เรียนได้รับการศึกษาตามหลักสูตรภาคบังคับที่กฎหมายกำหนด และมีความรู้ หรือทักษะ ที่เกิดจากการเรียนรู้ในสถานศึกษาที่มีคุณภาพ ที่ผู้บริหารได้มีการบริการพัฒนาหลักสูตรตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้เมื่อผู้เรียนได้รับความรู้และเกิดทักษะที่ดี ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ด้านการประกอบอาชีพได้ ทักษะที่จำเป็นในสังคมความรู้ คือ ทักษะการคิด วิเคราะห์ทักษะในการเลือกสรรและประมวลข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่มากมาย แต่ในสภาพปัจจุบัน ครูผู้สอนยังสอนด้วยการบรรยาย ไม่เน้นการสอนกระบวนการอันนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอนในยุคนี้ จึงควรมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะแห่งอนาคตใหม่ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะและคุณลักษณะขั้นพื้นฐานที่สามารถใช้ชีวิตได้ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ ดังนั้นการสร้างผู้เรียนให้มีศักยภาพในการใช้ชีวิตอยู่ในสังคมจึงมีความจำเป็นที่ครูผู้สอนต้องเป็นผู้สร้างผู้เรียนทุกคนให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในศตวรรษที่ 21 และศึกษานิเทศก์ต้องช่วยเหลือและทำงานร่วมกับกับครูผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะการส่งเสริมให้ครูใช้ศักยภาพในการสอนอย่างเต็มที่ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

การที่จะทำให้ผู้เรียนมีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีการกระตุ้นให้ครูผู้สอนและผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากที่สุด โดยครูผู้สอนและผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาในด้านความรู้ ทักษะต่างๆรวมทั้งรูปแบบการเรียนการสอนของครูและผู้บริหารต้องมีกลยุทธ์ในการเสริมแรงในครูและผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีตลอดเวลาซึ่ง Peterson (2011) กล่าวไว้ว่าผู้บริหารโรงเรียนจะต้องกระตุ้นหรือริ้นที่จะพัฒนาเรื่องการปฏิรูปโรงเรียนและศึกษาและบทบาทของผู้บริหารที่จะต้องทำได้แก่ 1) การนำการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารต้องมีทักษะและความสามารถในการบริหารการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ 2) การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงโดยผู้บริหารมีกลยุทธ์ให้บุคลากรในองค์กรมีการร่วมมือช่วยเหลือกันและองค์กรก็จะมี การเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดียิ่งขึ้นไป 3) การปรับปรุงการเรียนการสอน ผู้บริหารที่มีประสิทธิผลจะมุ่งทำงานด้วยความเอาใจใส่ในการปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยมุ่งถึงคุณภาพการสอนและให้บรรลุผลสำเร็จตามความคาดหวังของผู้เรียนและผู้ปกครอง 4) มีการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อใช้ในการสนับสนุนการเรียนการสอนของครู 5) การจัดการความรู้ในองค์กรการบริหารจำเป็นต้องกระตุ้นให้คนในองค์กรพัฒนาความรู้สร้างนวัตกรรมในการปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลา 6) ต้องจัดสภาพแวดล้อมบนพื้นฐานยึดการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นศูนย์กลางผู้บริหารจะต้องเข้ามามีบทบาทในการติดต่อกับชุมชนเพื่อเปลี่ยนแปลงรูปแบบการสอนที่จะได้เข้าถึงการเรียนรู้ที่แท้จริงและจะได้ตรงกับเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ด้วย 7) การทำงานอย่างเป็นเครือข่ายเป็นอีกหนึ่งความร่วมมือที่จะช่วยพัฒนาด้านต่างๆในการทำงาน 8) ทำงานร่วมกับสถาบันประกอบการเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อจะทำให้ผู้เรียนเกิดแรงบันดาลใจในมองถึงการประกอบอาชีพในอนาคต

การจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้มากกว่า เนื้อหาวิชา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้หรือสร้างความรู้ให้เกิดขึ้นในตนเอง ด้วยการลงมือ ปฏิบัติจริงผ่านสื่อหรือกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีครูผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ขึ้น โดยกระบวนการคิดขั้นสูง (สถาพร พงศพิศกุล, 2558) เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก มีแนวคิดมาจากทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ คือ 1) นัยสำคัญของการเรียนรู้ คือ เนื้อหาที่ผู้เรียนจะยอมรับต้องมี ความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายของผู้เรียน 2) การเรียนรู้ต้องเรียนผ่านการกระทำ 3) การเรียนรู้ คือ การอำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียนโดยผู้เรียนมีส่วนร่วมและตอบสนองต่อกระบวนการเรียนรู้ และ 4) การเรียนรู้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในตนเองและเกี่ยวข้องกับผู้เรียนคนอื่น ๆ ทั้งด้านความรู้สึกและสติปัญญาเรียนรู้ได้ดีที่สุด คือ การได้มีส่วนร่วมในกระบวนการทำกิจกรรมการเรียนรู้ (Morable, 2000 อ้างถึงใน นนทสิทธิ์ ธาตาวีรย์, 2559)

ครู ถือเป็นบุคคลหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนดและยังเป็นผู้มีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงผู้เรียนในการปรับตัวสู่ทักษะในศตวรรษที่ 21 ครูจึงต้องปรับบทบาทของตนเองจากที่เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ (Lecturer) เปลี่ยนเป็นผู้สร้างประสบการณ์ในการเรียนรู้ (Facilitator) โดยหน้าที่ของครูนั้นจะไม่ใช่การแค่มาสอนหน้าห้องอีกต่อไป แต่จำเป็นต้องใช้กระบวนการที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนผ่านการลงมือทำจริง โดยครูเป็นผู้ให้คำแนะนำและแนะแนวทางแทนครูในยุคใหม่จึงจำเป็นต้องเปลี่ยนวิธีคิด ปรับวิธีสอนหรือมีกระบวนการที่ถูกต้อง คือ ไม่เน้นสอน แต่เน้นจัดการเรียนรู้ ทักษะและความรู้ที่จำเป็นและนักเรียนต้องเรียนแบบให้รู้จริง เน้นลงมือปฏิบัติ (Action Learning) ไม่ใช่การเรียนเพื่อการสอบแต่เป็นการเรียนเพื่อการค้นหาศักยภาพของตนเอง จึงต้องเป็นการเรียนรู้แบบบูรณาการไม่ใช่แค่เรียนรู้วิชา (วิจารณ์ พานิช, 2555)

ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องตั้งเป้าหมายในการยกระดับคุณภาพครู ด้วยการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูตามเกณฑ์ที่กำหนดและรับรู้ร่วมกันส่งเสริม สนับสนุนให้ครูได้รับโอกาสในการพัฒนาทางวิชาชีพ บริหารจัดการให้ครูมีแรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง มีความรู้ที่ทันสมัยในเนื้อหาสาระที่จะสอนตลอดจนเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และมีทักษะในการบริหารจัดการชั้นเรียน ทั้งนี้ โดยมีเป้าหมายให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ของผู้เรียนได้ (เข้มทอง ศิริแสงเลิศ, 2555) สะท้อนให้เห็นว่าการที่ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดีนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องพัฒนาครูด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้เรียนและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับหลักการสอนเป็นอย่างดี ตลอดจนได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้บริหารสถานศึกษาอาศัยหลักทฤษฎีทางการบริหารเข้ามาบริหารจัดการทุกงานที่เกี่ยวข้อง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) สอดคล้องกับพิมพันธ์ เดชะคุปต์ และเพยาว์ ยินดีสุข (2558) ซึ่งได้กล่าวว่า ครูไทยต้องปรับกระบวนการทัศน์ใหม่ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child-Centered) เน้นการบูรณาการ (Integration) โดยครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายวิธี กระตุ้นให้นักเรียนอยากรู้ อยากเห็น ใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นการเรียนรู้เป็นกลุ่มหรือเป็นทีม โดยครูเปิดโอกาสให้กับนักเรียนโดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ เน้นการสืบค้นและการเรียนรู้ได้ด้วย

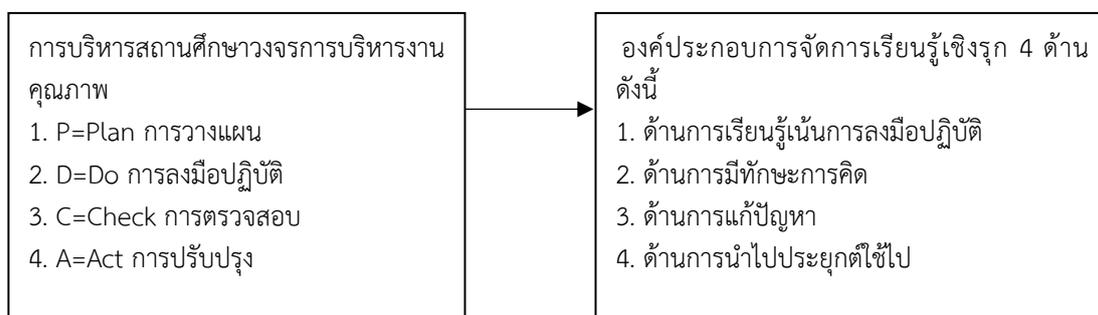
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 เห็นถึงความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาโรงเรียนในสังกัด ด้านครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนเชิงรุกสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการเตรียมผู้เรียนให้สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 ครูผู้สอนในสังกัดจึงต้องมีเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในการจัดการเรียนการสอนในระดับห้องเรียน ทั้งนี้ การจัดการเรียนการสอนของครูต้องเป็นการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงศตวรรษที่ 21 สามารถคิด วิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ผู้บริหารจึงเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาได้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3, 2565)

ผู้วิจัย ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดขั้นสูงและการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ผู้บริหารจึงต้องมีแนวทางในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา อีกทั้งจะช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้มีคุณภาพและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning ของครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3
2. เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning ของครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning ของครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 อยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิภาพในการบริหารงานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 อยู่ในระดับมาก
3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 มีความสัมพันธ์กันในทางบวก

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1) ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าฝ่ายวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 จำนวน 187 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 78 คน และครูปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 109 คน

1.2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าฝ่ายวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 จำนวน 149 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 63 คน และครูปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 86 คน โดยเปิดตารางเครซี มอร์แกน (R.V.krejcie & D.W.Morgan, 1986) และการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

ตัวแปร

1) ตัวแปรต้น ได้แก่

ผู้บริหารสถานศึกษา	จำนวน 63 คน
ครูปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าฝ่ายวิชาการ	จำนวน 86 คน

2) ตัวแปรตาม ได้แก่ องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 4 ด้าน ดังนี้

- 2.1) ด้านการเรียนรู้เน้นการลงมือปฏิบัติ
- 2.2) ด้านการมีทักษะการคิด
- 2.3) ด้านการแก้ปัญหา
- 2.4) ด้านการนำไปประยุกต์ใช้ไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด แบ่งเป็น 3 ตอน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษา ครู มีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ (Check list) จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 จำนวน 27 ข้อ ประกอบด้วย 1) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2) ด้านการบริการที่ดี 3) ด้านการพัฒนาตนเอง 4) ด้านการทำงานเป็นทีม 5) ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ 6) ด้านการสื่อสารและการจูงใจ 7) ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร 8) ด้านการมีวิสัยทัศน์ 9) การมีภาวะผู้นำ

เป็นคำถามที่มีคำตอบให้เลือกตอบ 5 ระดับ มีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามแนวทางของลิเคิร์ต (Likert) และกำหนดน้ำหนัก คะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning ของครูในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 จำนวน 23 ข้อ ประกอบด้วย 1) ด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง 2) ด้านการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม 3) ด้านการเรียนรู้เน้นการลงมือปฏิบัติ 4) ด้านการมีทักษะการคิด การแก้ปัญหา การนำไปประยุกต์ใช้

เป็นคำถามที่มีคำตอบให้เลือกตอบ 5 ระดับ มีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามแนวทางของลิเคิร์ต (Likert) และกำหนดน้ำหนักคะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง การจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning ของครู อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning ของครู อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง การจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning ของครู อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning ของครู อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง การจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning ของครู อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามเพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3
2. สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัย
3. นำเสนอแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องในด้านภาษาและความตรงตามเนื้อหาตลอดจนการให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
4. ปรับปรุงเครื่องมือตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และนำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องของข้อความกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎี หาค่าดัชนีความสอดคล้อง Item objective congruence (IOC) ของแบบสอบถามผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตั้งแต่ 0.6 - 1.0 และการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning ของครูในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ตั้งแต่ 0.6 - 1.0 โดยเลือกผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย
 - 4.1 ผู้เชี่ยวชาญไม่ต่ำกว่าปริญญาโท หรือ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ จำนวน 2 คน
 - 4.2 ผู้เชี่ยวชาญไม่ต่ำกว่าปริญญาเอก และเป็นนักวิชาการทางการศึกษาจำนวน 3 คน
5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษา ครู ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คนเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ในแต่ละตอนของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เท่ากับ 0.98 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 เท่ากับ 0.86
7. ปรับปรุงแก้ไขและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยปทุมธานีถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลในระหว่างปีการศึกษา 2566 โดยนำแบบสอบถามไปส่งและเก็บด้วยตนเองยังสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง และตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามการวิจัย ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 100 และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปมาวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามแต่ละตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning

ผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและทำการประมวลผลข้อมูลหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอโดยตารางประกอบคำบรรยายซึ่งกำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยหมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอ

โดยตารางประกอบคำบรรยายซึ่งกำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง การจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning ของครู อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง การจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning ของครู อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง การจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning ของครู อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง การจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning ของครู อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง การจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning ของครู อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ความสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3

ความสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 วิเคราะห์โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) ซึ่งกำหนดเกณฑ์การแปลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ไว้ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.81 - 1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.61 - 0.80 หมายถึง มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.41 - 0.60 หมายถึง มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.21 - 0.40 หมายถึง มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.01 - 0.20 หมายถึง มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

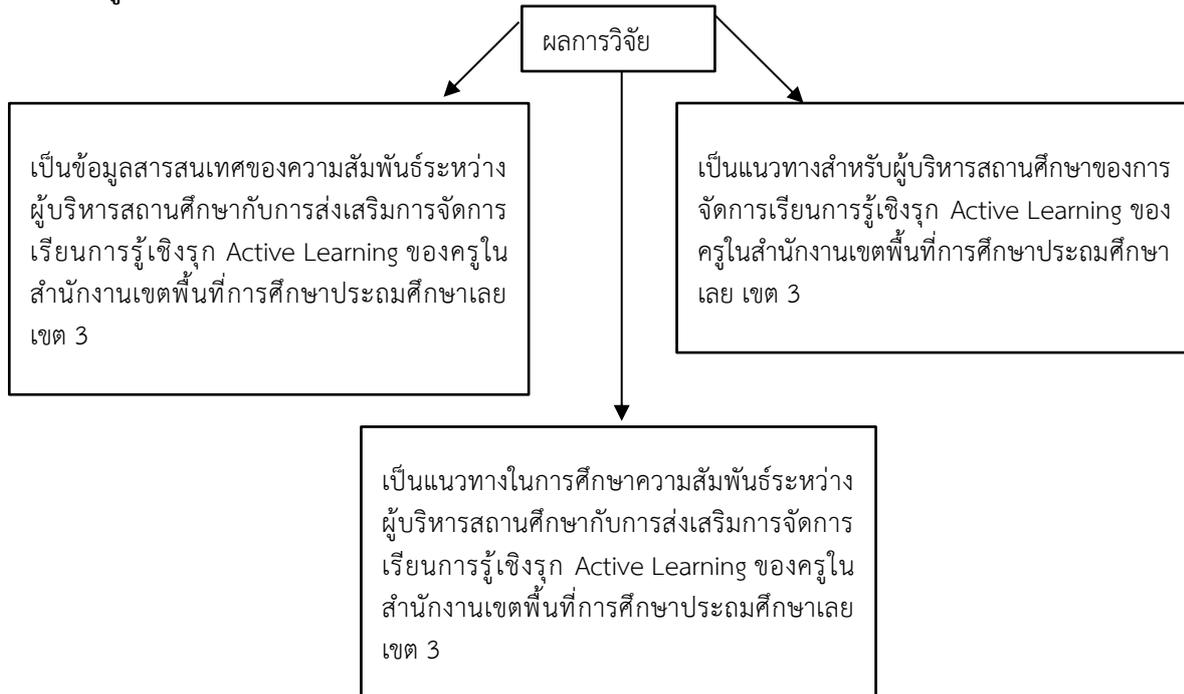
1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

1.1 ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา โดยการหาค่า IOC

1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient)

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning ของครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 แสดงดังตาราง 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning ของครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 โดยรวม

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1.ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์	4.48	0.69	มาก	9
2.ด้านการบริการที่ดี	4.58	0.59	มากที่สุด	1
3.ด้านการพัฒนาตนเอง	4.52	0.74	มากที่สุด	8
4.ด้านการทำงานเป็นทีม	4.57	0.64	มากที่สุด	2
5.ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์	4.51	0.69	มากที่สุด	7
6.ด้านการสื่อสารและการจูงใจ	4.52	0.68	มากที่สุด	4
7.ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร	4.54	0.67	มากที่สุด	3
8.ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.52	0.69	มากที่สุด	5
9.ด้านการมีภาวะผู้นำ	4.52	0.69	มากที่สุด	6
รวม	4.53	0.68	มากที่สุด	-

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning ของครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดเกือบทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.58$) คือ ด้านการบริการที่ดี รองลงมา คือ ด้านการทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 4.57$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ($\bar{X} = 4.48$)

2. ผลการวิเคราะห์การจัดการเรียนการรู้เชิงรุก Active Learning ของครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 แสดงดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการส่งเสริมการจัดการเรียนการรู้เชิงรุก Active Learning ของครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. ด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.51	0.53	มากที่สุด	2
2. ด้านการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	4.51	0.52	มากที่สุด	1
3. ด้านการเรียนรู้เน้นการลงมือปฏิบัติ	4.49	0.51	มาก	3
4. ด้านการมีทักษะการคิด การแก้ปัญหา การนำไปประยุกต์ใช้	4.47	0.51	มาก	4
รวม	4.50	0.51	มากที่สุด	-

จากตาราง 2 พบว่า พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการส่งเสริมการจัดการเรียนการรู้เชิงรุก Active Learning ของครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.51$) รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.51$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีทักษะการคิด การแก้ปัญหา การนำไปประยุกต์ใช้ ($\bar{X} = 4.46$)

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการจัดการเรียนการรู้เชิงรุก Active Learning ของครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 แสดงดังตาราง 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการจัดการเรียนการรู้เชิงรุก Active Learning ของครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3

ความสัมพันธ์ของผู้บริหาร	การจัดการเรียนการรู้เชิงรุก Active Learning				
	ด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	ด้านการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	ด้านการเรียนรู้เน้นการลงมือปฏิบัติ	ด้านการมีทักษะการคิด การแก้ปัญหา การนำไปประยุกต์ใช้	รวมเฉลี่ย
1. ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์	.61**	.61**	.61**	.56**	.60**
2. ด้านการบริการที่ดี	.51**	.53**	.52**	.44**	.50**
3. ด้านการพัฒนาตนเอง	.51**	.54**	.53**	.44**	.48**
4. ด้านการทำงานเป็นทีม	.49**	.49**	.50**	.45**	.48**
5. ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์	.43**	.39**	.39**	.35**	.39**
6. ด้านการสื่อสารและการจูงใจ	.42**	.40**	.41**	.39**	.41**
7. ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร	.44**	.43**	.44**	.40**	.43**
8. ด้านการมีวิสัยทัศน์	.45**	.41**	.41**	.35**	.41**
9. ด้านการมีภาวะผู้นำ	.47**	.44**	.45**	.40**	.44**
เฉลี่ยรวม	.48**	.47**	.47**	.42**	.40**

** p < .01

ภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($r=0.43$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการจัดการเรียนการรู้เชิงรุก Active Learning ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร มีความสัมพันธ์สูงสุดกับการจัดการเรียนการรู้เชิงรุก Active Learning ของครู คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และด้านการเรียนรู้เน้นการลงมือปฏิบัติ ($r=0.44$) และด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด ด้านการมีทักษะการคิด การแก้ปัญหาการนำไปประยุกต์ใช้ ($r=0.40$)

8. ผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการจัดการเรียนการรู้เชิงรุก Active Learning ด้านการมีวิสัยทัศน์ มีความสัมพันธ์กับการจัดการเรียนการรู้เชิงรุก Active Learning ของครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($r=0.41$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการจัดการเรียนการรู้เชิงรุก Active Learning ด้านการมีวิสัยทัศน์ มีความสัมพันธ์สูงสุดกับการจัดการเรียนการรู้เชิงรุก Active Learning ของครู คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ($r=0.45$) รองลงมา คือ ด้านการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมด้านการเรียนรู้เน้นการลงมือปฏิบัติ ($r=0.41$) และด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด ด้านการมีทักษะการคิด การแก้ปัญหาการนำไปประยุกต์ใช้ ($r=0.35$)

9. ผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการจัดการเรียนการรู้เชิงรุก Active Learning ด้านการมีภาวะผู้นำ มีความสัมพันธ์กับการจัดการเรียนการรู้เชิงรุก Active Learning ของครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($r=0.44$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการจัดการเรียนการรู้เชิงรุก Active Learning ด้านการมีภาวะผู้นำ มีความสัมพันธ์สูงสุดกับการจัดการเรียนการรู้เชิงรุก Active Learning ของครู คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ($r=0.4$) รองลงมา คือ ด้านการเรียนรู้เน้นการลงมือปฏิบัติ ($r=0.45$) และด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด ด้านการมีทักษะการคิด การแก้ปัญหาการนำไปประยุกต์ใช้ ($r=0.40$)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการจัดการเรียนการรู้เชิงรุก Active Learning ของครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญในการจัดการศึกษาโดยเน้นให้ครูผู้สอนใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning ในทุกๆรายวิชา สอดคล้องกับงานวิจัยของ นารี เต่าสุวรรณ (2554: 82) ได้ศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 อยู่ในระดับมากเรียงลำดับ คือ สมรรถนะด้านจริยธรรม สมรรถนะด้านร่วมแรงร่วมใจ สมรรถนะด้านการบริการที่ดี สมรรถนะด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในอาชีพ และสมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ บรรลุ ชินน้ำพอง (2556) ได้ศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นมีสมรรถนะโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชื่นกมล ประสาทร์ (2559: 98 -99) ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะครูกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการจัดการเรียนการรู้เชิงรุก Active Learning ของครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมการจัดการเรียนการรู้เชิงรุก Active Learning ในทุกๆด้านโดยเฉพาะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการบริการที่ดี และด้านการสื่อสารและการจูงใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาริฉัตร ช่อชิต (2559: 100) ได้ศึกษาสมรรถนะผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตมากไปหาน้อยดังนี้ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง การพัฒนาศักยภาพบุคลากร การมีวิสัยทัศน์ การสื่อสารและจูงใจ การทำงานเป็นทีม และการวิเคราะห์และสังเคราะห์ตามลา ดับ 2) ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดย ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตมากไปหาน้อยดังนี้ ความมีประสิทธิภาพและขั้นตอนการทำงานที่เชื่อถือได้ ความสัมพันธ์ของบุคลากรและทรัพยากร นวัตกรรมและการปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อม ตามลา ดับ และ 3) สมรรถนะผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ นภารัตน์ หอเจริญ (2559: 83 - 84) ได้ศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมากโดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ มีโนทัศน์

ในตน คุณลักษณะ ความรู้ แรงจูงใจ และทักษะ 2) การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่ามัธยฐานจากมากไปน้อยดังนี้ ปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ ตัดสินใจปฏิบัติ กิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตเต็มตามศักยภาพ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ แสวงหา และใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติ ได้จริงในชั้นเรียน พัฒนาสื่อการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ และปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูให้ ก้าวหน้าอยู่เสมอ 3) สมรรถนะของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสงคราม มีความสัมพันธ์กัน ($r_{xy} = .660$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่าภาพรวมสมรรถนะของผู้บริหาร(X_{tot}) กับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาด้านการตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดย คำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน (Y_2) มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด ส่วนภาพรวมของสมรรถนะของผู้บริหาร(X_{tot}) กับการปฏิบัติงาน ของครูในสถานศึกษาด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ (Y_5) มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด ส่วน ภาพรวมของการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา (Y_{tot}) กับสมรรถนะของผู้บริหารในแต่ละด้าน พบว่า ภาพรวมของการ ปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา (Y_{tot}) กับสมรรถนะของผู้บริหารด้านทักษะ (X_5) มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด ส่วนภาพรวมของ การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา (Y_{tot}) กับสมรรถนะของผู้บริหาร ด้านแรงจูงใจ (X_1) มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด ส่วนด้าน สมรรถนะของผู้บริหารด้านทักษะ (X_5) กับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาด้านการตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคานึงถึง ผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน (Y_2) มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด และด้านสมรรถนะของผู้บริหารด้านมนทัศน์ในตน (X_3) กับการปฏิบัติงาน ของครูในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ (Y_5) มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุดมี ความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการเรียนรู้เน้นการลงมือปฏิบัติ ผู้บริหารควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริง เช่น การจัดการ เรียนการสอนที่ให้ครูและนักเรียนได้ทดลองทำงานเป็นกลุ่ม ทำกิจกรรมเชิงปฏิบัติ การจัดนิทรรศการแสดงผลงาน หรือการจัดการ เรียนการสอนนอกห้องเรียนเพื่อให้นักเรียนได้สัมผัสประสบการณ์จริง นอกจากนี้ ควรให้ครูมีกิจกรรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับการ ออกแบบกิจกรรมที่เน้นการลงมือปฏิบัติและการวัดผลที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้นักเรียนได้ประโยชน์สูงสุดจากการเรียนรู้เชิงรุก
2. ด้านการมีทักษะการคิดผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูนำวิธีการสอนที่กระตุ้นให้นักเรียนใช้ทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ วิจัย วิจารณ์ และการคิดเชิงสร้างสรรค์มาใช้ในการเรียนการสอน เช่น การตั้งคำถามที่ท้าทาย การใช้กรณีศึกษา การแก้ปัญหา ผ่านการทำโครงการ หรือการอภิปรายกลุ่ม นอกจากนี้ ควรจัดให้มีการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์สำหรับครู เพื่อให้ครูมีความสามารถในการออกแบบบทเรียนที่ส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ด้านการแก้ปัญหา ผู้บริหารควรส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการแก้ปัญหา โดยจัดให้มีการฝึกฝนนักเรียนให้มี ทักษะการแก้ปัญหาผ่านสถานการณ์จำลองหรือปัญหาจริงในชีวิตประจำวัน เช่น การเรียนการสอนแบบ Project-Based Learning (PBL) ที่ให้นักเรียนทำโครงการจริง การใช้เกมเพื่อการศึกษา หรือการจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้ลองแก้ปัญหาที่พบเจอในสังคม นอกจากนี้ ควรมีการประเมินผลที่เน้นการวัดความสามารถในการแก้ปัญหาเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกฝนและพัฒนาทักษะนี้อย่าง ต่อเนื่อง
4. ด้านการนำไปประยุกต์ใช้ ผู้บริหารควรส่งเสริมการเรียนการสอนที่เน้นการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง โดยการ จัดการเรียนการสอนที่มีความเชื่อมโยงกับสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน เช่น การให้ทำโครงการที่มีผลกระทบต่อชุมชน การเชิญ ผู้เชี่ยวชาญจากสาขาต่าง ๆ มาบรรยายและทำกิจกรรมร่วมกับนักเรียน หรือการจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการทำงาน จริงในสถานประกอบการ นอกจากนี้ ควรส่งเสริมให้ครูออกแบบบทเรียนที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงและมีการประเมินผล การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาประสิทธิผลของความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน Active Learning
2. ควรศึกษาคุณลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน Active Learning

เอกสารอ้างอิง

- เข็มทอง ศิริแสงเลิศ. (2555). การจัดและบริหารองค์การทางการศึกษา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชื่นกมล ประสาทร์. (2559). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะครูกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- นภรัตน์ หอเจริญ. (2559). สมรรถนะของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นนทสิทธิ์ ธาดาวิทย์. (2559). การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning. กรุงเทพฯ: ทริบเพิ้ลเอ็ดดูเคชั่น.
- นารี เต่าสุวรรณ. (2554). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะกับกระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- บรรลุ ชินน้ำพอง. (2556). สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปาริฉัตร ช่อชิต. (2559). การศึกษาสมรรถนะผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร. พิมพ์ครั้งที่ 1 และเผยแพร่ ยินดีสุข (2558)
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2545). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- สถาพร พงษ์พิบูล. (2555). คุณภาพผู้เรียนเกิดจากกระบวนการเรียนรู้. QUALITY OF STUDENTS DERIVED FROM ACTIVE LEARNING ROCESS. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 3(2), 1-13.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพฯ:พริกหวานกราฟฟิค.
- R. V. Krejcie, & D. W. Morgan. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement, 30, 607-610.